

MUISTILISTA LOISTILANTEEN SEURANTAAN LAIDUNKAUDEN AIKANA

Hyvä tapa loistartuntojen torjunnassa perustuu tilakohtaiseen loistorjuntasuunnitelmaan. Suunnitelmassa mietitään tilan mahdollisuudet laidunkierron järjestämiseen, laidunten riittävyys ja laidunolosuhteiden seuranta, loisten munien säännöllinen seuranta papananäytteistä ja tarvittaessa oikeaan aikaan ja oikealla tavalla toteutetut loislääkitykset. Tavoitteena on tartunnan pitäminen laitumilla niin alhaisena, etteivät loiset aiheuta karitsoille sairastumista tai kasvun hidastumista. Käytännön elämässä tämä edellyttää toisinaan myös suunnitelmallisia loislääkityksiä.

Loisten munia kannattaa etsiä papanoista silloin, kun loiset ovat aktiivisia ja tuottavat munia; uuhilla paras ajankohta on huhti-toukokuu ennen laitumelle laskua, karitsoilla keski- ja loppukesä 3-4 viikkoa lohkon laidunnuksen jälkeen tai juuri ennen vieroitusta. Loisten aiheuttamia maksavaurioita voidaan todeta teurastamalla, juoksutusmaha- ja suolistovaurioita voidaan epäillä tyypillisten oireiden perusteella tai todeta uuhien ja karitsoiden kuolinsyytutkimuksissa.

Mikäli haluat tuntea laiduntesi loiskuormituksen, ota karitsoista **seurantanäytteitä** seuraavasti:

- ✓ Jos karitsat aloittavat laiduntamisen laitumella, jota on laidunnettu edellisenä vuonna, ota karitsoista näyte 3-4 viikon laidunnuksen jälkeen.
- ✓ Jos uuhi- tai pässikaritsat vieroitetaan laidunkauden aikana, ota näyte noin viikkoa ennen vieroitusta.
- ✓ Laidunten keskimääräinen loiskuormitus jatkaa kasvuaan pitkin kesää. Loisten aiheuttamia ripuleita aletaan tyypillisesti todeta loppukesästä. Tällaisen tilanteen ennakoimiseksi on karitsoista hyvä ottaa seurantanäyte heinäkuun puolivälissä. Mikäli karitsoilla on keväällä ollut puhdas laidun ensimmäiset neljä viikkoa, seurantanäyte otetaan vasta elokuun alussa.
- ✓ Karitsoita on hyvä punnita laidunkaudella 3 viikon välein. Ota aina näyte, mikäli karitsoiden kasvu yllättäen pysähtyy laidunkaudella. Älä jää odottamaan ripulioireita!

Jos uuhia tai karitsoita on jouduttu keväällä tai kesällä lääkitsemään sisäloistautien vuoksi tai jollakin ryhmällä on ollut ripulia, on uuhista suositeltavaa ottaa kontrollinäytteet vielä syksyllä.

Näytteet pitää ottaa oikeaan aikaan ja tutkia tuoreena. Tilaa siis näytekotelo ja suunnittele näytteiden ottaminen hyvissä ajoin.

Kotisivuiltamme (www.lammasmaailma.fi) voit tilata myös **loistorjuntasuunnitelman** tai ilmaisen oppaan **"Suomalaisen lammastilan sisäloistorjunta"**.

Neuvoja lammasterveydestä: 0600 – 306 627 (2,54 eur/min + pvm/mpm, sis ALV 24 %)